

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КАЗНАЧЕЙСЬКОГО
КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ**

Анотація. Обґрунтовано теоретичні засади розвитку інституту казначейства в Україні і розроблено практичні заходи щодо підвищення контролю ефективності управління бюджетними коштами та контролю за їх використанням.

Аннотация. Обосновано теоретические основы развития института казначейства в Украине и разработаны практические мероприятия по повышению контроля эффективности управления бюджетными средствами и контроля за их использованием.

Annotation. The theoretical basis of the Treasury Institute in Ukraine is grounded and practical measures to improve the effectiveness of control budget management and control over their use are developed.

Ключові слова: казначейська система, бюджет, бюджетні кошти, контроль.

У сучасних умовах в Україні державний бюджет залишається дієвим інструментом регулювання соціально-економічних процесів. Розмір Державного бюджету України та можливості основних джерел його наповнення не гарантують своєчасне виконання основних функцій держави. Саме тому важлива роль належить пошукам такої функціонально-організаційної системи виконання бюджетів, яка б забезпечувала контроль ефективності управління державним і місцевими бюджетами.

Проблематика теорії та практики контролю необхідності і доцільності управління бюджетними ресурсами завжди привертала увагу науковців. Дану тематику досліджували вітчизняні і зарубіжні науковці Барановський О. І., Василик О. Д., Макуцький Р. Т., Даневича О. С., Батура О. В., Тентюка В. П., Маслова А. О., Леопенко П. М. та ін. Проте слід зауважити, що існує потреба у подальшому дослідженні.

Метою роботи є наукове обґрунтування теоретичних засад розвитку інституту казначейства в Україні і розробка практичних заходів щодо підвищення контролю ефективності управління бюджетними коштами та контролю за їх використанням. Для досягнення обраної мети необхідно визначити такі завдання: проаналізувати теоретичні засади розвитку інституту казначейства в Україні; розробити практичні заходи щодо підвищення контролю ефективності управління бюджетними коштами та контролю за їх використанням.

Об'єктом дослідження є процес організації казначейського контролю в Україні.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних питань, пов'язаних з проблемами казначейського контролю в Україні.

У процесі дослідження були використані такі методи: аналіз, індукція, узагальнення та систематизація.

Головна ідея, покладена в основу казначейської системи виконання державного бюджету, полягає в акумуляції всіх бюджетних доходів у розпорядження одного органу, який під свою відповідальність здійснює управління ними за допомогою Єдиного казначейського рахунку (ЄКР) та контролює процес витрачання державних коштів, що в умовах дефіциту бюджетних ресурсів є необхідним [1, с. 13].

Створення системи рахунків, що працюють в єдиному режимі, дає можливість Головному управлінню Державного казначейства України завдяки здійсненню казначейського контролю постійно мати достовірну інформацію про наявність та рух державних коштів, оперативно реагувати на зміни ситуації. Проте аналіз ситуаційних проблем, що фактично склалися в Україні щодо управління доходами та видатками бюджетів, дозволяє зробити висновок, що існуюча практика проходження бюджетних коштів через казначейські та поточні бюджетні рахунки ще не повною мірою відповідає головному принципу управління державними коштами – принципу єдності каси [2, с. 57].

Найбільш помітно роль і значення Державного казначейства визначаються при здійсненні фінансового контролю за виконанням видаткової частини державного бюджету. Головною причиною нецільового використання бюджетних коштів є, з одного боку, їх нестача, а з іншого – необхідність проведення видатків за певними кодами бюджетної класифікації. На думку автора, дана проблема може бути вирішена шляхом утворення резервних фондів державного бюджету на рівні управлінь Державного казначейства. Вони мають бути подібними до резервного фонду Кабінету Міністрів України, кошти якого використовуються на фінансування непередбачуваних видатків.

З метою підвищення контролю ефективності управління бюджетними коштами доцільним було б залучення тимчасово вільних бюджетних коштів та їх залишків у розпорядників із метою здійснення першочергових бюджетних завдань.

Зміна схем виконання Державного бюджету України відображає позитивні зрушення у бюджетних відносинах, які, у свою чергу, сприяють підвищенню контролю ефективності витрачання бюджетних коштів. Казначейство у перспективі повинно стати важливим елементом інтегрованої системи управління державними фінансами. Складність і багатоплановість цієї проблеми зумовлена широким спектром питань, пов'язаних із формуванням адекватного сучасним вимогам законодавства, потребою вдосконалення бюджетного процесу тощо.

Наук. керівн. Синюгіна Н. В.

Література: 1. Батура О. В. Державне казначейство України: місце, роль у виконанні бюджету / О. В. Батура // Фінанси України. – 2009. – № 11. – С. 11–15. 2. Макуцький Р. Т. Особливості реформування процедури казначейського обслуговування держбюджету / Р. Т. Макуцький // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 1. – С. 56–60. 3. Павлюк К. В. Розвиток казначейської системи виконання Державного бюджету / К. В. Павлюк // Фінанси України. – 2007. – № 5. – С. 23–27. 4. Маслова А. О. Управління фінансовими ресурсами в системі казначейства / А. О. Маслова // Держава та регіони. – 2008. – № 1. – С. 73–78. 5. Леопенко П. М. Управління державними видатками в перехідних економіках / П. М. Леопенко // Фінанси України. – 2009. – № 7. – С. 38–42.